Svet
Evropske unije

Bruselj, 19. november 2026
(OR. en)

15402/26

EDUC 438
DIGIT 290
JEUN 242
SOC 715
EMPL 416
TELECOM 530

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o spretnostih in kompetencah za interakcijo z umetno inteligenco (UI)

V prilogi vam pošiljamo navedene sklepe, ki jih je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na seji 19. novembra 2026.

PRILOGA

Sklepi Sveta o spretnostih in kompetencah za interakcijo z umetno inteligenco (UI)

SVET EVROPSKE UNIJE

OPOZARJA na politični kontekst evropskega izobraževalnega prostora in njegovo popolno uresničitev ter na besedila, sprejeta v Uniji, o digitalnem izobraževanju, digitalnih spretnostih in kompetencah ter umetni inteligenci;

UGOTAVLJA naslednje:

1. Hiter in stalen razvoj UI in tehnologij UI vpliva na vsakdanje življenje državljanov in državljank ter postaja del vsakdana.

2. UI in tehnologije UI lahko prinesejo številne koristi ter spremenijo načine, na katere dostopamo do znanja in ga predstavljamo, in načine, na katere se učimo in poučujemo na vseh ravneh ter v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja.

3. Vse večji pritisk je za takšno obravnavanje hitro razvijajočih se digitalnih zmogljivosti in zmogljivosti UI, s katerim bo zagotovljeno, da so vsi državljani in državljanke opremljeni s spretnostmi in kompetencami, potrebnimi za razumevanje in uporabo UI in tehnologij UI ter za kritično in odgovorno interakcijo z njimi na starosti primeren način.

4. UI in tehnologije UI predstavljajo tudi številne izzive za izobraževanje in usposabljanje; ključna med njimi je potreba po zagotovitvi, da učni izidi ostanejo smiselni, da se ohrani akademska integriteta, da se zaščitijo bistveni človeški kognitivni procesi in da se prizadeva za krepitev digitalne suverenosti.

5. Med ostalimi izzivi sta še potreba po zagotovitvi, da se UI uporablja etično, odgovorno, pregledno, trajnostno ter na inkluziven in na človeka osredotočen način, pri katerem sta zagotovljena dosledno spoštovanje temeljnih pravic in zmanjšanje škodljivih predsodkov, in potreba po izboljšanju učnega procesa, kar pa zahteva stalno vrednotenje.

6. UI in tehnologije UI preoblikujejo številne poklice in poklicne poti, hkrati pa so že privedle do novih, nastajajočih in razvijajočih se sektorjev, ki zahtevajo usposobljeno in specializirano delovno silo.

7. To je po vsej Uniji spodbudilo razmislek o izobraževalnih programih, učnih programih ter metodah poučevanja in ocenjevanja, vključno z novimi priložnostmi za pedagoške inovacije in za prilagajanje učenja posamezniku;

MENI, DA ZA SPRETNOSTI IN KOMPETENCE S PODROČJA UI VELJA, DA:

8. so po naravi raznolike in se še naprej pojavljajo, razvijajo in opredeljujejo;

9. gradijo na obstoječih digitalnih spretnostih, pa tudi na prečnih kompetencah, kritičnem mišljenju, etični ozaveščenosti, odgovornem odločanju, empatiji ter drugih socialno-čustvenih spretnostih, ustvarjalnosti in odpornosti;

10. združujejo digitalne kompetence, vključno s podatkovno in medijsko pismenostjo, algoritemskim razumevanjem ter sposobnostjo kritičnega vrednotenja in razlage vplivov, rezultatov in omejitev UI in tehnologij UI;

11. vključujejo nove spretnosti, kot so pisanje pozivov (ang. *prompting*), kritično vrednotenje in preverjanje rezultatov, ustvarjenih z UI, uporaba UI za zastavljanje in reševanje problemov, ustvarjanje in snovanje z UI ter njeno oblikovanje, sposobnost prepoznavanja, kdaj se UI ne uporablja, ter razumevanje vpliva UI in tehnologij UI na družbo in okolje;

12. jih je treba razviti na starosti primeren način v vseh življenjskih obdobjih ter so relevantne za vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja;

13. so pomembne za državljane in državljanke pri dostopu do spreminjajočega se trga dela, ki se odziva na uporabo UI in tehnologij UI, ter pri vključevanju in prilagajanju nanj;

14. zahtevajo stalen razmislek, sodelovanje in dialog med oblikovalci politik, učečimi se, izobraževalci, izvajalci izobraževanja in usposabljanja, raziskovalnimi ustanovami, socialnimi in gospodarskimi partnerji ter vsemi ustreznimi deležniki, s čimer se olajšajo dokaze upoštevajoče vrednotenje, izmenjava najboljših praks in spodbujanje skupne odgovornosti;

IZPOSTAVLJA pomen Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta (akt o umetni inteligenci), ki vzpostavlja okvir za varno, etično in zaupanja vredno uporabo UI, tudi na področju izobraževanja in usposabljanja;

OPOZARJA, da sta digitalna suverenost in strateška avtonomija bistveni za Evropo, hkrati pa ugotavlja, da je treba nujno zmanjšati odvisnosti, povezane z orodji in tehnologijami UI, razvitimi zunaj Evrope, tudi na področju izobraževanja in usposabljanja;

POZDRAVLJA:

15. DigComp 3.0 (2025), tj. peto različico evropskega okvira digitalnih kompetenc, ki odraža posledice nedavnih in nastajajočih digitalnih tehnoloških trendov, vključno z UI, za spretnosti;

16. okvir za umetnointeligenčno pismenost v primarnem in sekundarnem izobraževanju z naslovom „Opolnomočenje učečih se za dobo UI“ (ang. *Empowering Learners for the Age of AI: An AI literacy framework for primary and secondary education*; 2026, OECD/Evropska unija), tj. okvir za razvoj spretnosti in kompetenc, povezanih z UI, v primarnem in sekundarnem izobraževanju, ki spodbuja skupno razumevanje znanja, spretnosti in odnosov, ki jih učeči se potrebujejo za interakcijo in ustvarjanje z UI ter njeno upravljanje in oblikovanje v izobraževanju, delu in družbi;

SOGLAŠA z naslednjim:

17. Vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja morajo stalno odražati razvoj in uporabo UI in tehnologij UI ter se nanje ustrezno in odgovorno odzivati.

18. Potreben je skladen in dokaze upoštevajoč pristop, s katerim bi se podprlo razvoj spretnosti in kompetenc, ki jih državljani in državljanke potrebujejo v povezavi z UI in tehnologijami UI.

19. Poučevanje in učenje na vseh ravneh in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja bi morala ostati osredotočena na človeka, hkrati pa je treba pozornost nameniti morebitnim negativnim vplivom UI in tehnologij UI, kot so prevelika odvisnost od orodij UI, napačne informacije, dezinformacije in zlonamerna uporaba vsebin, kibernetsko nadlegovanje, algoritemska pristranskost, diskriminacija, izguba znanja, kognitivna razbremenitev, skrbi glede varstva podatkov in zasebnosti, grožnja akademski integriteti ter socialni in okoljski učinki.

20. Pozornost bi bilo treba nameniti odgovorni, varni in pregledni uporabi podatkov v skladu s pravom Unije o varstvu podatkov, državljani in državljanke pa morajo razumeti posledice izmenjave podatkov z UI in tehnologijami UI.

21. Zagotavljanje zadostne ravni pismenosti, matematike in naravoslovja za vse je temelj za vse nadaljnje učenje; ta temelj učečim se omogoča, da razvijejo širše in bolj specializirane kompetence, tudi s področja UI.

22. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok sta pomembna pri podpiranju zgodnjega razvoja kritičnega mišljenja in drugih temeljnih spretnosti, ki so bistvenega pomena za to, da bodo otroci in mladi z leti še vedno varno in učinkovito interagirali z digitalnimi tehnologijami in UI.

23. Šolsko izobraževanje ima pomembno vlogo pri razvoju spretnosti in kompetenc, povezanih z UI in tehnologijami UI, da učeče se na starosti primeren način podpre pri odgovorni, varni in etični interakciji in ustvarjanju z UI ter njenem upravljanju in oblikovanju, hkrati pa spodbuja njihove digitalne kompetence.

24. Starši, skrbniki in družine imajo zelo pomembno vlogo pri podpiranju otrok in mladih, ko gre za razvoj zgodnjih spretnosti in kompetenc s področja UI ter razumevanje priložnosti in tveganj digitalizacije.

25. Glede na vpliv, ki ga imajo UI in tehnologije UI na številne discipline, lahko učni programi v visokošolskem izobraževanju, v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) ter v izobraževanju odraslih vsem učečim se pomagajo razviti spretnosti in kompetence za učinkovito in odgovorno uporabo UI in tehnologij UI.

26. Visokošolsko izobraževanje in PIU imata pomembno vlogo pri razvoju naprednih digitalnih spretnosti, potrebnih za nove, nastajajoče in razvijajoče se poklice in poklicne poti v sektorjih, ki uporabljajo tehnologije UI ter so zelo pomembni za inovacije in konkurenčnost.

27. Visokošolske ustanove imajo vodilno vlogo pri spodbujanju raziskav, ki prispevajo k nadaljnjemu razvoju varnih in zanesljivih UI in tehnologij UI, podpirajo inovacije za izkoriščanje konkurenčnih koristi, ki jih lahko ponudi UI, ter vrednotijo družbene, okoljske in gospodarske učinke UI in tehnologij UI.

28. Prakse ocenjevanja na vseh ravneh in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja zahtevajo razmislek v okoliščinah, v katerih je UI široko dostopna, da se tako zavarujejo učni izidi in zaščiti akademska integriteta.

29. Vseživljenjsko učenje, vključno z učenjem odraslih, je bistveno, da se vsem državljanom in državljankam omogoči nadaljnje učenje o UI in tehnologijah UI ter nadgradnja njihovih spretnosti in kompetenc v odziv na tehnološke spremembe, tudi z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem, pa tudi s prožnimi, agilnimi in kratkimi tečaji z mikrodokazili.

30. Neformalne in priložnostne učne izkušnje lahko prispevajo k razvoju spretnosti in kompetenc, pomembnih za UI in tehnologije UI, za državljane in državljanke vseh starosti;

POUDARJA naslednje:

31. Potrebni so ciljno usmerjeni ukrepi za krepitev spretnosti in kompetenc s področja UI in tehnologij UI za vse državljane in državljanke v vseh življenjskih obdobjih, zlasti za tiste z nizko ravnjo digitalnih spretnosti.

32. Potrebni so vključujoči pristopi, ki bodo državljanom in državljankam – ne glede na njihov spol, starost, različne potrebe, geografsko lokacijo ali socialno-ekonomsko ozadje – omogočili, da izkoristijo priložnosti za učenje, povezano z UI, tudi z odpravljanjem ovir, povezanih z dostopnostjo, mobilnostjo, participacijo in jezikom, in z zmanjševanjem tveganja za poglabljanje digitalnega razkoraka ali drugih obstoječih neenakosti.

33. Nenehno je treba spodbujati dobrobit in digitalno ravnovesje, ki državljanom in državljankam omogočata, da razvijejo zdrav in odgovoren odnos do UI in tehnologij UI.

34. Vseživljenjsko svetovanje je treba razvijati v kontekstu UI in tehnologij UI, hkrati pa mora ostati osredotočeno na človeka, da bi tako državljanom in državljankam pomagali sprejemati informirane odločitve o priložnostih za učenje, o uresničevanju osebnega potenciala in o poklicnih poteh.

35. V okviru začetnega izobraževanja in usposabljanja ter stalnega profesionalnega razvoja je treba učitelje, mentorje, izobraževalce in vodstvene delavce podpreti pri prilagajanju tehnološkim spremembam ne glede na njihovo raven digitalne pripravljenosti, pri razvoju zadostne ravni umetnointeligenčne pismenosti, vključno z razumevanjem priložnosti, tveganj in morebitne z UI in tehnologijami UI povezane škode, pri uporabi UI za izboljšanje njihovih pedagoških pristopov ter pri podpori drugim pri pridobivanju spretnosti in kompetenc s področja UI in tehnologij UI.

36. Izvajalci izobraževanja in usposabljanja potrebujejo podporo pri razvoju in izvajanju politik o uporabi UI in tehnologij UI, tudi v zvezi z vprašanji, kot so akademska integriteta, plagiatorstvo, avtorske pravice, preglednost, razkritje uporabe UI, upravljanje, človeški nadzor, varnost, zasebnost in zadeve s področja etike.

37. Glede na hitrost sprememb na področju UI in tehnologij UI je bistveno, da se v kontekstu splošne konkurenčnosti Unije opredelijo in predvidijo spreminjajoče se potrebe po spretnostih, tudi po naprednih digitalnih spretnostih, ter da se nanje odzove;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj:

38. sprejmejo skladen, vključujoč in dokaze upoštevajoč pristop za podporo razvoju spretnosti in kompetenc, ki jih državljani in državljanke potrebujejo v kontekstu UI in tehnologij UI, s stalnim razmislekom, izmenjavo najboljših praks, sodelovanjem in dialogom med oblikovalci politik in vsemi ustreznimi deležniki;

39. pri razvoju in posodabljanju nacionalnih in/ali regionalnih izobraževalnih programov, okvirov ter programov učenja in ocenjevanja, ki vključujejo za UI potrebne spretnosti in kompetence, uporabijo ustrezna obstoječa orodja EU, kot so DigComp 3.0, okvir za umetnointeligenčno pismenost v primarnem in sekundarnem izobraževanju ter posodobljene smernice za etično uporabo UI in podatkov pri poučevanju in učenju za izobraževalce;

40. podpirajo učitelje, mentorje, izobraževalce in vodstvene delavce pri razvoju zadostne ravni umetnointeligenčne pismenosti, pa tudi pri učenju o pridobivanju spretnosti in kompetenc s področja UI in tehnologij UI v okviru začetnega izobraževanja in usposabljanja ter stalnega profesionalnega razvoja, hkrati pa jih spodbujajo, naj izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja UI, in sprejemajo informirane odločitve o uporabi UI, kadar ta izboljša pedagogiko ter upošteva potrebe in stopnjo razvoja učečih se;

41. šolam ter izvajalcem izobraževanja in usposabljanja na starosti primeren način zagotavljajo podporo in svetovanje glede razvoja spretnosti in kompetenc, povezanih z UI in tehnologijami UI, pa tudi glede razvoja in izvajanja politik – na podlagi pristopov na ravni celotne institucije – o taki uporabi UI in tehnologij UI, ki varuje človekovo delovanje, inkluzijo, pravičnost in dobrobit;

42. spodbujajo izvajalce PIU ter visokošolskega izobraževanja, da posodobijo obstoječe in razvijejo nove učne programe za napredno znanje, spretnosti in kompetence s področja UI in tehnologij UI, ki so potrebni za nove in razvijajoče se poklice in poklicne poti;

43. spodbujajo pristop vseživljenjskega učenja, da bi državljanom in državljankam vseh starosti omogočili razvoj spretnosti in kompetenc s področja UI in tehnologij UI, tudi z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem ter s prožnimi, agilnimi in kratkimi tečaji z mikrodokazili;

44. razmislijo o vključitvi UI in tehnologij UI, tudi umetnointeligenčne pismenosti in naprednih digitalnih spretnostih, v nacionalno in regionalno načrtovanje spretnosti;

45. ovrednotijo vpliv UI in tehnologij UI na izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh, vključno z vplivi na obstoječe neenakosti, kot so neenakosti na podlagi spola, invalidnosti, socialno-ekonomskega ozadja in geografske lokacije, po možnosti z uporabo obstoječih podatkov in orodij za vrednotenje;

46. v celoti izkoristijo obstoječe sklade, orodja in programe za sodelovanje, okvire ter smernice na ravni EU za podporo razvoju in reformam, povezanim s spretnostmi in kompetencami s področja UI in tehnologij UI, ter sodelujejo pri razvoju rešitev, vključno s tistimi, ki izkoriščajo evropske odprtokodne rešitve;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, naj v okviru svojih pristojnosti in v skladu z načelom subsidiarnosti:

47. olajšuje sodelovanje, izmenjavo dobrih praks, izmenjavo na področju politik in krepitev zmogljivosti med ustreznimi deležniki v zvezi s pristopi k UI, osredotočenimi na človeka, vključno s spretnostmi in kompetencami s področja UI in tehnologij UI, ter sodeluje z državami članicami pri načrtovanih dejavnostih na področju spretnosti in kompetenc s področja UI in tehnologij UI;

48. okrepi dokazno podlago – s posebnim poudarkom na učnih izidih – o vplivu UI in tehnologij UI na vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja, tudi s sodelovanjem z drugimi mednarodnimi organizacijami, kot so OECD, UNESCO in Svet Evrope;

49. promovira orodja, kot so DigComp 3.0, okvir za umetnointeligenčno pismenost v primarnem in sekundarnem izobraževanju ter posodobljene smernice za etično uporabo UI in podatkov pri poučevanju in učenju za izobraževalce, kot vire za podporo državam članicam pri oblikovanju politik, pa tudi med učitelji, mentorji, izobraževalci in vodstvenimi delavci ter izvajalci izobraževanja in usposabljanja;

50. sprejme ukrepe za nadgradnjo dela v sklopu okvira za umetnointeligenčno pismenost v primarnem in sekundarnem izobraževanju, da bi razvili okvire za umetnointeligenčno pismenost za državljane in državljanke v drugih življenjskih obdobjih;

51. še naprej razvija in razširja vire za podporo etični, odgovorni, vključujoči, varni in pregledni uporabi orodij UI v izobraževanju in usposabljanju, ki sledijo hitrosti sprememb ter podpirajo državljane in državljanke v vseh življenjskih obdobjih;

52. še naprej razvija in ponuja ustrezne priložnosti za strokovno učenje za učitelje, mentorje, izobraževalce in vodstvene delavce, na primer prek mrež vzajemnega učenja in izkustvenih skupnosti, vključno z evropskim vozliščem za digitalno izobraževanje, evropsko platformo za šolsko izobraževanje in elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE);

53. v sodelovanju z državami članicami pripravi in izvaja pobude za izboljšanje pripravljenosti Evrope na prihodnost, podpre države članice pri prilagajanju UI in tehnologijam UI ter razmisli o razvoju pobud politike za preskušanje, vrednotenje in razširjanje inovativnih pristopov za učinkovito, varno in odgovorno vključevanje UI v izobraževanje in usposabljanje, tudi z evropskimi odprtokodnimi rešitvami.